

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum quando est vnicum solùm medium ad finem idoneum,
electio sit libera necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Notandum Secundò, Radicem libertatis consistere in amplitudine intellectus, vt hic rectè explicat D. Thomas.

DVBIUM I.

Verum quando est vnicum solum medium ad finem idoneum, electio sit libera, an necessaria?

14 **R**espondeo, Electionem talis medij esse necessariam ex suppositione, absolutè tamen & simpliciter liberam.

Est necessaria ex suppositione. Prior pars probatur, quia supposità efficaci intentione finis, si in ea intentione persistas, non est in potestate tuà vt illud medium non eligas. Ratio est, quia intentio efficax mouet ad executionem. Executio autem nihil est aliud, quàm vsus medij, qui vsus supponit electionem. Itaque cum vnum tantum sit medium, necesse est illius electionem interuenire: idque confirmatur experientia: qui enim efficaciter vult consequi sanitatem, & certò nouit non esse nisi vnum pharmacum ad hoc idoneum, necesse est velit illud pharmacum. Quòd si nolit, non persistit in priori intentione. Sic qui vult fieri Christianus, necesse est velit Baptismum; qui vult placere Deo, necesse est velit seruare mandata, iuxta illud Ioan. 14. *Si quis diligit me, mandata mea seruabit.*

Aduerte tamen, hanc electionem medij non esse necessariam, nisi pro eo tempore vel momento quo intentio incipit esse efficax. Incipit autem intentio esse efficax, quando ex vi ipsius homo se incipit applicare ad executionem. Nam intendere efficaciter, est ita velle finem, vt ex vi illius affectus mouearis ad executionem: vnde non est necesse vt electio fiat priùs tempore, quàm homo se applicet ad executionem.

Absolutè tamen est libera.

Altera pars probatur, quia omni momento est in potestate voluntatis non eligere: nam omni momento potes facere, vt intentio non sit efficax, id est, vt non moueat ad executionem: potes enim vel intentionem mutare, vel differre executionem.

15 *In electio-
ne est nouū
meritum,
vel demer-
situm.*

Hinc sequitur, hanc necessitatem non ob stare, quin in electione talis medij sit nouum meritum: Primò, Quia nulla est necessitas eligendi nisi in primo instanti executionis: nam ante illud instans potest voluntas suspendere electionem, vnde ante illud instans est omninò libera: atqui hoc modo passim ab omnibus fit electio: non enim expectant vsque ad instans executionis vt eligant, sed antea eligunt cum magna libertate & indifferentia.

Secundò, Quia etiam in illo primo instanti, quo debet inchoari executio, tantum est necessitas ex suppositione, quæ non impedit quò minus actus sit absolutè liber, modò illa suppositio sit in potestate voluntatis, vt ostensum est 1. parte quaest. 19. Et ratio est, quia omni momento est in potestate voluntatis, talem actum non elicere tollendo suppositionem. Quòd si suppositio non esset vllò modo in potestate voluntatis, & actus ex ea sequeretur necessariò, iam ille actus esset absolutè necessarius, & non liber; vt ibidem ostensum est.

Dices, Positã intentione efficaci, voluntas in primo instanti executionis est determinata ad

electionem: ergo electio tunc non est libera in seipsa, sed solum in sua causã, scilicet in volitione vnde procedit, & consequenter non erit nouum meritum aut demeritum in electione, sicut neque est in opere exteriori.

Responderi potest Primò Negando primam consequentiam. Actio enim in se dicitur libera per denominationem extrinsecam, quatenus elicitur à potetia intrinsecè libera & indeterminata. Quòd potest fieri dupliciter, Primò, Immediatè, sic intentio est libera: Nam immediatè comparatur ad voluntatem indeterminatam. Secundò, mediatè, sic electio est libera. Neque est simile de opere exteriori, quia hoc elicitur à potentia omninò determinata, v. g. à potentia intellectuã, sensitua vel motiua, quæ non sunt intrinsecè liberae. Cuius signum est, quòd voluntas & opus externum censeantur vnus actus moralis, habens vnã eandemque malitiam, vel bonitatem moralem; opus enim externum est solum complementum & terminus voluntatis internæ. Intentio autem & electio censentur distincta opera moralia, habentia diuersam bonitatem, vel diuersam malitiam; quia diuersa obiecta diuersum ordinem ad rationis dictamen habentia: vnde aliter intentio est rationi conformis, aliter electio.

Electio potetis dicitur, est libera quam opus exteriori.

Respondeo Secundò, Admissã priore confessione, nego secundam. Quia etiam si illo momento electio in se libera non sit; tamen est in ea nouum meritum: eò quòd ad hoc sufficiat, vt absolutè loquendo libera sit, siue in se, siue in sua causa; & nouam honestatem formalem habeat. Quando enim duo actus necessariò sunt connexi, diuersam honestatem formalem habentes, vterque simul reddit hominem meliorem, magisque laudabilem, quàm alter solus: sicut patet à simili in actibus intellectus. Cognitio enim principij & cognitio conclusionis magis illuminant intellectum veritate, quàm cognitio sola principij. Eodem modo intentio finis honesti, & electio medij simul iunctæ, affectum reddunt magis rectum & conformem legi æternæ, & rationis dictamini, quàm intentio sola. Secus est de actu exteriori, qui non elicitur à voluntate, quia hic non habet propriam bonitatem formalem, qua voluntas ipsa conformetur rectæ rationi, & melior in se fiat: sed tantum obiectiuam, in quam voluntas vt in obiectum tendat; quæ in executione est bonitas materialis actus virtutis.

DVBIUM II.

Verum si plura sint media ad finem idonea, necessarium sit, postea efficaci intentione finis, eligere id quod est ad finem vtilius?

Omissis sententijs Respondeo & Dico Primò, Illud medium necessariò eligi, quòd præ ceteris iudicatur esse vtilius ad obtinendum finem; eo modo quo intendis obtinere. Exempli gratia: Si intendas consequi sanitatem citissime, vel perfectissime, vel commodissime, necesse est eligere illud medium, quòd præ ceteris ad hoc iudicatur esse vtilius. Ratio est, quia tunc est vnicum medium ad finem intentum. Sicut enim quando finis nullo modo potest haberi, nisi per certum medium, necesse est illud medium eligere; ita

16 *Quid dicitur, si finis intenditur sub certo modo?*